

Arkivsak-dok. 15/02309-2
Saksbehandler Eva E Ulvin

Saksgang
Hovedutvalg for helse og velferd
Bystyret

Møtedato
25.03.15

Høring om endringer i alkoholloven - varighet på kommunal salgs- og skjenkebevillinger.

Rådmannens innstilling

Følgende forslag til endringer i alkoholloven anbefales:

1. Kommunen gir sin tilslutning til den foreslåtte endring av alkohollovens § 1-4c.
2. Alkoholloven § 1-16 foreslås endret i samsvar med høringsnotatets alternativ 1b.

Vedlegg

Høringsskriv av 11.02.2015

Høringsnotat link: www.regjeringen.no/id2394558

Referanser i saken

Alkohollovens § 1-6 Bevillingsperiode

Alkohollovens § 1-4C Registreringsplikt – engrossalg av alkoholholdig drikk

Bakgrunn

Det er mottatt høringsskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet med forslag til endringer i alkoholloven. Forslag til endringer går ut på å gi anledning til å endre bevillingsperioden for alle eller enkelte bevillinger og hvor det legges frem to alternative løsninger:

1.:

Alternativ 1:

Fireårsregelen beholdes som hovedregel, men kommunen kan gi unntak og la bevillingen løpe videre uten ny behandling.

Alternativ 2:

Kommunale bevillinger løper inntil videre, men kommunen kan bestemme at de likevel skal behandles på nytt.

2:

Endringer i alkohollovens § 1-4c som innebærer at det kan selges alkoholholdig drikk engros til bevillingshavere med salgs- eller skjenkebevilling for en enkelt bestemt anledning.

Saksfremstilling

I dag er lovverket slik at salg-og skjenkebevillinger kan gis for 4 år av gangen og med opphør senest den 30. juni etter at nytt kommunestyre tiltrer. Skjenkebevillinger kan også gis for en bestemt del av året og for en enkelt bestemt anledning.

Det er i dag også anledning til å gi bevilling for kortere tid dvs. for ett eller flere år av gangen men da også med opphør senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

En serveringsbevilling som også alle som skal ha en skjenkebevilling må ha, varer så lenge virksomheten er i drift eller inntil det er endringer i virksomheten som medfører at det må søkes ny bevilling.

Engrossalg kan i dag bare selges til bevillingshavere med fast bevilling. Alle andre må kjøpe fra butikk med salgsbevilling eller fra Vinmonopolet.

Forbud mot engrossalg til den som har bevilling for en enkelt anledning er tidligere begrunnet i kontrollhensyn. Det har vært ønskelig fra sentrale bevillingsmyndigheter å unngå at det blir kjøpt inn større partier drikk enn nødvendig, da det vil være en risiko for at sammenkomster arrangeres også etter arrangementet for å ha tilgang på alkoholholdig drikk, som er innkjøpt til lavere priser enn i detaljleddet.

I dag har kommunen anledning til å gi bevilling for en bestemt del av året. Denne begrensede bevilling kan også gis til festivaler ol dersom kommunen ønsker dette, men det er en nedre grense for hvilke arrangement søm bør gis bevilling for en bestemt del av året, og at dersom slik bevilling gis, inntreer et krav om kunnskapsprøve.

Det i dag ikke anledning til å selge engros til ambulerende (lukkede selskaper) eller enkeltanledning. Ambulerende bevilling er tenkt brukt ved bryllup, jubileum og lignende arrangementer og skal være begrenset i et fast bestemt antall iht alkoholovens § 4-5. Kommunen praktiserer dette slik at arrangementer som faller inn under ambulerende er selskap av mer privat karakter som av praktiske årsaker ikke kan holdes hjemme, men avvikles i leide selskapslokaler o.l. slik som bryllup, konformasjon, jubileum osv. Alle andre arrangementer kommer inn under enkelt bestemt anledning/enkelt anledning og får bevilling på dette grunnlag. En enkelt anledning er praktisert kan være arrangement inntil 5 dager og brukes ved større festivaler o.l.

De to begrepene «en enkelt bestemt anledning» i alkoholovens § 1-6 og «en enkelt anledning» i alkoholovens § 4-2 skal forstås på samme måte.

Det fremgår klart av ovennevnte bevillinger når den begynner og når den opphører.

Fordeler og ulemper ved dagens ordning

Det er tungtveiende grunner både for og mot ordningen med at kommunale salgs- og skjenkebevillinger ikke kan gis for lenger tid enn fire år.

Følgende argumenter taler for å oppheve tidsbegrensningen:

- Tidsubegrensede bevillinger vil gi bedre forutberegnelighet for næringen og trygghet for arbeidstakernes arbeidsplasser.
- Fornyelsesprosessen er tidkrevende og betyr et betydelig merarbeid for kommunene.
- Opphevelse av tidsbegrensningen vil innebære økonomiske og administrative besparelser både for kommunene og de næringsdrivende.
- De frigjorte ressursene vil kommunene kunne bruke til andre oppgaver som bedret kontroll.
- Kommunene foretar uansett ikke noen fullstendig ny vurdering av alle gitte bevillinger, men konsentrerer seg om dem det er knyttet problemer til.
- Fornyelsesbehandlingen fører i realiteten sjelden til at bevillinger nektes fornyet.

Følgende argumenter taler mot å oppheve tidsbegrensningen:

- Fornyelsesprosessen gir kommunen mulighet til å foreta en total revurdering av alkoholpolitikken i kommunen hvert fjerde år.
- Fornyelse åpner ikke bare for å endre antall bevillinger, men også for å sette nye vilkår for bevilningene som for eksempel åpningstider og om det skal tillates å skjenke brennevin
- Begrensningen har en preventiv effekt mot regelbrudd fordi bevillingshaver vet at bevilningen vil bli gjenstand for ny vurdering.
- Dersom bevillinger skal gis på ubegrenset tid, vil etablering i markedet bli vanskeligere ved tak på antall bevillinger, og konkurransen kan bli redusert

Vilkår:

Det er iht alkoholloven også lovlig å sette vilkår for bevilningen i samsvar med alminnelig forvaltningsrettslige regler.

Forslag om at vilkår kan endres selv om det besluttes at bevilningen skal løpe videre, er tatt inn i alkohollovens § 1-6 nytt tredje ledd.

Rådmannens vurdering

Alkoholloven forvaltes i stor grad av kommunen som bl.a. er gitt anledning til å utforme en lokalt tilpasset alkoholpolitikk, herunder ansvar for å vurdere søknader om salg- og skjenkebevillinger. Bevilling til å selge eller skjenke alkohol til forbruker er ikke en rettighet selv om alle vilkår i loven er oppfylt. Hvorvidt bevilling bør gis har vært overlatt til kommunens skjønn.

Det er en ganske omfattende prosess både for bevillingssøker og administrasjon ved fornyelse av bevillinger hvert 4. år. De fleste har sine virksomheter i gang over flere bevillingsperioder og det kan syntes lite forutsigbart når man må opp til ny vurdering hvert 4. år. Likeledes skal det fremskaffes mye dokumentasjon som skal følge søknadene og som må fremskaffes på nytt da tidligere sak blir lukket i kommunens arkivsystem ved bevillingsperiodens slutt.

Alle søknader skal igjennom ny høringsrunde til kommunens høringsinstanser før endelig vurdering kan foretas og bevilling innvilges.

I høringsnotatet fremlegges to alternative utforminger av alkohollovens § 1-6. Den viktigste forskjellen mellom de to alternativene, er at det førte alternativet inneholder opprettholdelse av bevillingsperioder som følger kommunestyreperioden på fire år. Ifølge alternativ 2 gis alkoholbevillinger inntil videre.

Punktvis beskrivelse av alternativ 1a:

- Ordningen med fire års bevillingsperiode opprettholdes.
- Kommunen kan beslutte at bevillinger likevel ikke skal opphøre, men gjelde videre for nye inntil fire år.
- Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre, eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse av.
- Kommunen kan også beslutte at vilkår skal endres for bevillinger som ikke skal opphøre, i stedet for å beslutte at bevillingen skal fornyes.

Punktvis beskrivelse av alternativ 1b:

- Salg og skjenkebevillinger gis inntil videre.
- Bevillinger kan gis for en begrenset periode, herunder for en bestemt del av året og for en enkelt bestemt anledning.
- Kommunen er pliktig til å foreta en vurdering av om gitte bevillinger likevel skal opphøre og gis fornyet behandling.
- Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre, eller fastsette retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse av.
- Kommunen kan beslutte at bare bevillingsvilkår skal endres, i stedet for å beslutte at bevillinger skal fornyes.
- Dersom kommunen beslutter at fornyelse skal gjennomføres, må fornyelsen skje senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

I begge forslag er det lagt opp til at det kommunale selvstyret i alkoholpolitikken skal opprettholdes, da det er lagt inn muligheter for å vurdere bevillingen på nytt dersom dette er ønskelig. Begge løsninger vil gi kommunen rom for å føre sin egen alkoholpolitikk.

På den annen side er det heller ikke fornuftig, som i dag, å kreve en fornyet behandling av alle bevillinger dersom man ikke ser noen behov for endringer i bevillingspolitikken.

Lovverket i alkoholloven har en bestemmelse i § 1-15 om opplysning- og meldeplikt. Dersom politiet eller skatte- og avgiftsmyndighetene avdekker forhold som kan antas å ha vesentlig betydning for bevillingsspørsmålet, plikter de av eget tiltak og uten hinder av taushetsplikten å informere bevillingsmyndigheten om det.

Denne bestemmelse gir bevillingsmyndigheten muligheter for å holde kontroll på at de som har bevilling til enhver tid oppfyller de krav som lovverket stiller.

Bevillingsmyndigheten kan også igangsette egne tverretatlige kontroller ved behov, samt at kommunens høringsinstanser også gjennomfører kontroller i egen regi og som medfører meldeplikt dersom ulovligheter avdekkes.

På bakgrunn av de erfaringer man ser bakover i tid har behandling av salg- og skjenkebevillinger hvert 4. år medført lite eller ingen endringer i innvilgende bevillinger. Det er andre forhold som er avdekket i bevillingsperioden som har medført enten avslag eller inndragning.

Engrossalg:

Den foreslåtte lovendring har vært ønsket av spesielt festivalarrangører som har ønsket å kunne kjøpe alkohol en gros med de prisfordeler dette innebærer.

Rådmannen har ingen innvendinger mot forslaget.

Konklusjon:

Rådmannen innstiller på alternativ 1 b da dette forslaget vil medføre en enklere saksbehandling og er mest tilpasset de faktiske erfaringer og realiteter ved fornyelser av bevillingene.

Rådmannen anbefaler den foreslåtte endring i alkohollovens § 1-4c.